

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Zdeňka Jeřábka a soudkyň JUDr. Evy Kotrbaté a JUDr. Nataši Loužilové v právní věci **žalobkyně L** ■■■■■ ■■■■■, nar. ■■■■■, bytem ■■■■■, zast. JUDr. Petrem Orctem, advokátem v Karlových Varech, Na Vyhlídce 53, proti **žalovanému České republice – Ministerstvu životního prostředí ČR**, se sídlem Praha 10, Vršovická 65, o **odstranění betonové výplně**, o odvolání žalobkyně proti rozsudku Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 17. 3. 2008, č.j. 16 C 196/96 – 545,

t a k t o:

I. Rozsudek soudu I. stupně se p o t v r z u j e.

II. Žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

O d ů v o d n ě n í

Napadeným rozsudkem soud I. stupně zamítl žalobu žalobkyně, kterou se domáhala uložení povinnosti žalovanému odstranit výplň sklepa domu žalobkyně č.p. ■■■ v ■■■■■, situovaného pod opěrnou zdí ■■■■■ ulice. Žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení. Dospěl k závěru, že prostor situovaný pod zadním traktem domu žalobkyně je starým důlním dílem. Na tomto nemůže nic změnit ani dohoda o narovnání, kterou uzavřela žalobkyně s městem ■■■■■, v níž bylo vysloveno, že sporný podzemní

prostor je sklepem ve vlastnictví žalobkyně. Závěry této dohody jsou v rozporu s odbornými stanovisky i v rozporu se závěrečnou zprávou Ing. P. [REDAKCE], zpracované jako příloha k žádosti o provedení protiradonových opatření ve starém důlním díle v [REDAKCE], [REDAKCE]. Soud poukázal na ustanovení § 35 zák. č. 44/1988 Sb., v němž je staré důlní dílo vymezeno. Soud I. stupně dále zdůraznil, že žalobkyně se původně domáhala více nároků, o nichž již bylo pravomocně rozhodnuto. V těchto pravomocných výrocích je podzemní prostor specifikován jako staré důlní dílo. Soud I. stupně dále konstatoval, že žalobkyně není ve věci odstranění výplně „sklepa“ aktivně legitimována, když tyto prostory nejsou jejím vlastnictvím, a proto žalobu zamítl. O nákladech řízení rozhodoval podle § 142 odst. 1 o.s.ř., když úspěšný žalovaný náhradu nákladů řízení neuplatnil.

Proti tomuto rozsudku podala včas odvolání žalobkyně. Připomněla, že žalovanému náleží další povinnost související s likvidací a zajišťováním starého důlního díla, a to povinnost vypořádat i případné škody na hmotném majetku způsobené při zajišťování nebo likvidaci starých důlních děl. Z obsahu spisu není zřejmé, že by si žalovaný kdykoliv připustil svou odpovědnost za stav a rizika, které nastaly v důsledku údajného plnění jeho povinností dle § 35 horního zákona. Žalovaný vlastně dosud ani neprovedl řádnou likvidaci toho, co sám označuje za staré důlní dílo. Žalovaný svou činností radikálně zhoršil hydrogeologické, radonové i statické poměry v místě a ohrozil, poškodil a nadále ohrožuje majetek žalobkyně a zdraví její a její rodiny. Navrhla, aby odvolací soud rozsudek soudu I. stupně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření k odvolání uvedl, že žalobkyně nikdy věrohodně nedoložila, že podzemní prostor, jehož uvolnění se po řadu let domáhá, je sklepem v jejím vlastnictví. Naopak se snažila toto vlastnické právo, jehož ochrany se domáhá, teprve v průběhu řízení zkonstruovat pomocí rozličných právních důvodů. Právě proto, že jde o staré důlní dílo, domohla se žalobkyně uložení dalších povinností, a to výroky rozsudku, které již nabyly právní moci. Tato skutečnost jí nebránila v tom, aby tentýž prostor později vydávala za sklep ve snaze dosáhnout jeho využití bez ohledu na rizika s tím spojená. Žalovaný nabyl přesvědčení, že žalobkyně si je plně vědoma skutečného stavu věci a k rozšíření žaloby přistoupila neuváženě a bez opory v listinách. Navrhl, aby odvolací soud napadené rozhodnutí v plném rozsahu potvrdil.

Odvolací soud z podnětu odvolání přezkoumal rozsudek soudu I. stupně včetně řízení, které jeho vydání předcházelo, podle § 212 a § 212a o.s.ř. Přihlédl k obsahu odvolání žalobkyně i k vyjádření žalovaného k tomuto odvolání a dospěl k závěru, že odvolání není možno považovat za důvodné.

Žalobkyně se původně domáhala celé řady nároků, které v mezidobí byly pravomocně skončeny.

V přezkoumávané věci se žalobkyně po několika úpravách návrhu rozsudečného petitu domáhala uložení povinnosti žalovanému odstranit výplň sklepa domu žalobkyně č.p. [REDAKCE] v [REDAKCE], situovaného pod opěrnou zdí [REDAKCE] ulice. I tato věc byla opakovaně předmětem přezkumu odvolacího soudu. Odvolací soud naposledy usnesením ze dne 9. 8. 2006 rozsudek soudu I. stupně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Soud I. stupně respektoval pokyny obsažené ve zrušovacím usnesení a důkazní řízení doplnil naznačeným směrem. Provedl důkazní řízení v rozsahu, jež umožňuje zjištění skutkového stavu věci. Ze

správně zjištěného skutkového stavu dovodil i odpovídající právní závěry, s nimiž se v podstatě odvolací soud ztotožňuje.

Mezi účastníky zůstalo sporným, zda prostor situovaný pod zadním traktem domu žalobkyně, v němž se nachází betonová výplň, je starým důlním dílem vymezeným § 35 horního zákona či sklepem ve vlastnictví žalobkyně.

Podle § 35 odst. 1 zák. č. 44/1988 Sb. v platném znění (horní zákon), starým důlním dílem se podle tohoto zákona rozumí důlní dílo v podzemí, které je opuštěno a jehož původní provozovatel ani jeho právní nástupce neexistuje nebo není znám. Podle § 35 odst. 3 Ministerstvo životního prostředí ČR zabezpečuje zjišťování starých důlních děl a vede jejich registr. V daném případě žalovaný doložil, že sporný podzemní prostor je veden v registru starých důlních děl, a to na základě ohlášení Městského úřadu [REDAKCE] ze dne 1. 11. 1991. Žalovaný dále doložil, že zajišťoval likvidaci tohoto starého důlního díla v souladu s ustanovením § 35 horního zákona. Pokud při likvidaci starého důlního díla došlo ke škodě na majetku žalobkyně, bylo namístě domáhat se případné náhrady škody, jak na to ostatně pamatuje i ustanovení § 35 odst. 5 horního zákona. V této souvislosti je třeba přisvědčit námítce žalovaného, že sama žalobkyně původně vycházela ze závěru, že sporný podzemní prostor je starým důlním dílem. Z tohoto důvodu se také domohla uložení povinnosti žalovanému provést další opatření k zajištění starého důlního díla a zabránění shromažďování vod při vyústování starého důlního díla.

I pokud by však prostor pod zadním traktem domu žalobkyně byl sklepem, jak následně žalobkyně dovodila, nebylo prokázáno, že tento je ve vlastnictví žalobkyně. Dle judikatury vyšších soudů totiž je-li příslušenstvím věci hlavní nemovitost, je základním předpokladem k tomu, aby mohlo příslušenství na jinou osobou spolu s věcí hlavní přejít, vyjádření vůle toto příslušenství převést, a to v písemné formě. Teprve vyjádření vůle převést příslušenství věci, kterým je nemovitost, vytváří předpoklady pro zkoumání, zda tato vůle byla vyjádřena dostatečně určitě proto, aby mohla vyvolat právní účinky sledované účastníky (rozsudek Nejvyššího soudu ČR 31 Cdo 2772/2000). V kupní smlouvě ze dne 9. 8. 1990, na základě které se žalobkyně (tehdy se svým manželem) stala vlastnící obytného domu č.p. [REDAKCE] v [REDAKCE], není o sklepech, resp. příslušenství, žádná zmínka. V úvahu nepřipadá ani možnost vydržení tohoto prostoru žalobkyní, když nelze pominout, že to byla sama žalobkyně, která v průběhu řízení uplatnila žalobu na určení, že sporný prostor je ve vlastnictví města [REDAKCE] a zpochybnila tak otázku, zda je oprávněným držitelem věci, jak předpokládá ustanovení § 134 obč. zák. Na tomto závěru nemůže nic změnit ani žalobkyní doložený doklad označený jako dohoda o narovnání ze dne 31. 5. 2007, jež byla uzavřena mezi žalobkyní a městem [REDAKCE], v níž účastníci dohody konstatují, že výlučnou vlastnící sklepa je žalobkyně.

Pro úplnost je třeba uvést, že je sporné, zda uplatněný nárok je skutečně nárokem na ochranu vlastnického práva dle § 126 obč. zák., případně zda nejde o nárok na náhradu škody uvedením do původního stavu podle § 442 odst. 2 obč. zák. Dle judikatury Nejvyššího soudu ČR (viz rozsudek Nejvyššího soudu ČR z 4. 3. 2002, sp. zn. 22 Cdo 735/2001) totiž domáhá-li se vlastník proti bývalému držiteli (případně i proti jiné osobě) uvedení věci do stavu, v jakém byla před neoprávněným zásahem této osoby do věci, lze jeho nárok posoudit jen podle ustanovení občanského zákoníku o náhradě škody, pokud odstranění následků neoprávněného zásahu je obsahově shodné s uvedením do předešlého stavu podle § 442 odst. 2 obč. zák. Nárok směřující k odčinění následků zásahu by tak nebylo možno o § 126 odst. 1

obč. zák. opřít. Pokud tedy by uplatněný nárok byl podřazen pod ustanovení § 442 obč. zák., pak žalovaný úspěšně vznesl námitku promlčení. Navíc, jak již bylo v předchozím zrušovacím usnesení odvolacího soudu uvedeno, s ohledem na rizika, jež s případným odstraněním betonové výplně jsou spojena, jak zcela jednoznačně vyplývá z provedených znaleckých posudků, nebylo by zřejmě namístě domáhat se naturální restituce.

Vzhledem ke všem shora uvedeným skutečnostem soud I. stupně nepochybil, pokud žalobu žalobkyně na odstranění výplně sklepa zamítl. Odvolací soud jeho rozhodnutí jako věcně správné podle § 219 o.s.ř. potvrdil, a to včetně zákonu odpovídajícímu výroku o nákladech řízení.

Úspěšný žalovaný se práva na náhradu nákladů odvolacího řízení vzdal, proto bylo rozhodnuto tak, že na jejich náhradu nemá žádný z účastníků právo (§ 142 odst. 1, § 224 o.s.ř.).

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku je možno podat dovolání do dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu k Nejvyššímu soudu ČR, prostřednictvím Okresního soudu v Karlových Varech.

V Plzni dne 18. června 2008

**JUDr. Zdeněk J e ř á b e k, v.r.
předseda senátu**

Za správnost vyhotovení:
Marie Beranová